

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

www.vaeie.eu

Educația pentru Valori și Atitudini în Europa Incluzivă

2019-1-BE02-KA201-060238

Subiect LIBERTATE, LIBERTĂȚI UE

Imagini

Vedere a Lunii (Semiluna) din partea de sus a atmosferei Pământului. Fotografiat deasupra 21,5°N, 113,3°E de către echipajul Expediției 13 al Stației Spațiale Internaționale peste Marea Chinei de Sud, chiar la sud de Macao (ID imagine NASA: ISS013-E-54329).

<http://eol.jsc.nasa.gov/scripts/sseop/photo.pl?mission=ISS013&roll=E&frame=54329>

Titlu	CUNOAȘTE-ȚI DREPTURILE: LIBERTĂȚILE GARANTATE ÎN UNIUNEA EUROPEANĂ
Detalii:	<p>Scop : Scopul principal al lecției este de a oferi elevilor cunoștințele și resursele necesare pentru a-și cunoaște drepturile ca cetățeni ai Uniunii Europene.</p> <p>Obiective: La sfârșitul lecției, elevii vor fi capabili să:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ să discute în cunoștință de cauză despre CARTA DREPTURILOR FUNDAMENTALE A UNIUNII EUROPENE și conținutul său; ▪ să discute în cunoștință de cauză despre libertățile fundamentale prevăzute în UE; ▪ să identifice situații din viața reală în care este implicată libertatea ca drept al omului, universal și european; ▪ să înțeleagă rolul libertății de alegere pentru democrație și progres; ▪ să-și cultive atitudini pozitive față de libertate și dispozițiile UE cu privire la libertăți; <p>Vocabular relevant:</p> <ul style="list-style-type: none"> • libertatea: de a alege, de gândire, de conștiință, de opinie, de mișcare, de muncă, de comerț, de alegere a educației, de a participa la adunări sau asociații, de a se căsători și de a avea o viață privată de familie, de a deține o proprietate privată, de a cere azil politic.
Cum să folosești această lecție:	<p>Activități:</p> <p>1) Pregătire</p> <ul style="list-style-type: none"> • Prezentarea temei și a obiectivelor de învățare: profesorul va introduce conceptul de „libertate” în contextul valorilor democratice și al drepturilor omului conferite tuturor cetățenilor Uniunii Europene. De exemplu, profesorul va iniția și va menține un dialog frontal cu elevii, atât pentru a evalua cunoștințele și înțelegerea actuală, dar și pentru a clarifica tema și termenii relevanți folosiți în lecție. În special, în această lecție, profesorul s-ar putea concentra pe următoarele întrebări și puncte cheie:

- Ce înseamnă pentru tine „a fi liber”?
- Ce libertăți considerați că ar fi indispensabile într-o societate modernă și democratică?
- La ce libertăți ai putea renunța pentru a proteja alți oameni?
- Profesorul ar trebui să ceară cât mai multe opinii personale și să sublinieze că libertatea poate avea semnificații diferite pentru oameni diferiți.
- Prezentați materialele și resursele web, instruiți elevii cum să le folosească;
- Dialogul introductiv va fi susținut de resursele digitale de învățare (prezentate mai jos în Resurse suplimentare de învățare), inclusiv articolele din modulul relevant VAEIE sau orice alte surse educaționale credibile și informații publice de pe site-urile web oficiale ale Uniunii Europene sau Națiunile Unite. Utilizați modulul VAEIE Freedom și/sau Wikipedia ca surse de explicații istorice sau socio-culturale.
- Ce drepturi și libertăți ale omului sunt garantate cetățenilor Uniunii Europene?
- Unde găsim surse de informare concrete și autentice despre drepturile și libertățile cetățenilor din Uniunea Europeană, sau din alte părți ale lumii?
- Profesorul se va asigura că toți elevii cunosc și pot accesa Carta Drepturilor Cetățenilor a Uniunii Europene și Carta Drepturilor Omului a Națiunilor Unite. De asemenea, elevii vor învăța cum să găsească informațiile necesare din surse credibile, în special prin accesarea site-urilor web oficiale ale instituțiilor publice, precum Consiliul European, Comisia Europeană, guvernele naționale și agențiile guvernamentale naționale sau locale, administrații locale (primării), poliția, centrele de sănătate publică, universități, școli.
- Profesorul propune principalele metode de învățare: descoperirea prin explorarea resurselor media, e-learning, explicația, dialogul, lucrul în echipe și dezbateră.

2) Activități de învățare

- Profesorul va cere elevilor să citească fragmentele de text propuse cu voce tare și să formuleze comentarii; să împărtășească ce perspective le-au fost deschise de citate, de ce sau cum au fost intrigați de semnificațiile textului sau ce

adevăruri personale le-au fost confirmate. Elevii și-ar putea exprima interesul de a aprofunda subiectul sau pot solicita mai multe informații.

- Profesorul va indica părți din materialul de lectură/învățare care urmează să fie studiate de elevi în clasă, individual sau în echipe, în concordanță cu interesele și nivelul de cunoștințe ale elevilor, inclusiv capitolele din Modulul VAEIE Libertate, opțional, Wikipedia – Libertate, și Libertatea de alegere și obligatoriu Titlul II, Libertăți, din Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene.
- Elevii sunt invitați să noteze momentele sau ideile cheie expuse în citate și părerile lor despre acestea;
- Profesorul invită elevii să discute despre ceea ce au învățat și se asigură că firul comun al discuției este Libertatea ca drept fundamental al omului și valoare europeană;
- Profesorii și elevii lucrează împreună pentru a identifica atitudinile importante cu privire la valoarea libertății de alegere.
- Profesorul va găsi ocazia să-i întrebe pe elevi ce fel de atitudini au avut sau ar avea în anumite situații, declanșând discuții relevante, poate contradictorii despre ceea ce nu poate fi interzis niciunei persoane, precum libertatea de gândire, de exprimare sau de alegere, dar și despre ce limitări de natură legislativă sau morală ne pot limita libertățile individuale. Nu există nicio îndoială că libertatea individuală nu poate îngreuna libertatea altora, nu poate dăuna altor oameni și trebuie să se suprapună cu a fi un bun cetățean. Vor fi promovate și încurajate atitudinile de cooperare și respect reciproc între cetățeni, diversitatea culturală și incluziunea socială, bunul simț și, în general, comportamentul și atitudinile de bun cetățean. Intoleranța, izolaționismul, extremismul de orice fel, rasismul și xenofobia pe de o parte, dar și populismul, minciunile electorale, difuzarea de știri false și corupția ar trebui dezaprobată și descurajate.

3) Asigurarea păstrării și transferului

- Profesorul le dă elevilor tema de a relata în scris o scurtă poveste de viață, de preferință reală, care să ilustreze libertatea ca drept și valoare.

Materiale 1) Citate și imagini (stimul de învățare)

:

- *Citiți și comentați următoarele citate:*

„Tot ceea ce este cu adevărat grozav și inspirațional este creat de individul care poate lucra în libertate.”

Albert Einstein, Out of My Later Years (1950),
<https://en.wikiquote.org/wiki/Freedom#W>

„Odată ce adevărul este negat ființelor umane, este o iluzie pură să încerci să le eliberezi. Adevărul și libertatea fie merg împreună mână în mână, fie pier împreună în mizerie.”

Papa Ioan Paul al II-lea, Enciclica Fides et Ratio (14 septembrie 1998)
<https://en.wikiquote.org/wiki/Freedom#W>

„Nimeni nu se poate măguli că este imun la spiritul propriei sale epoci sau chiar că deține o înțelegere deplină a acestuia. Indiferent de convingerile noastre conștiente, fiecare dintre noi, fără excepție, fiind doar o particulă în masa generală, este cumva atașat de, colorat de, sau chiar subminat de spiritul maselor. Libertatea se întinde doar până la limitele conștiinței noastre.”

Carl Jung, Paracelsus the Physician (1942),
<https://en.wikiquote.org/wiki/Freedom#W>

„Hotărâți-vă, căci fericirea depinde de a fi liber, iar libertatea depinde de a fi curajos.”

Pericle,
https://en.wikiquote.org/wiki/Freedom#/media/File:Discurso_funebre_pericles.PN

G

Orația funerară a lui Pericle, Pericle ține discursul funerar de pictorul Philipp von Foltz (1852), Sursa: Philipp Foltz - Colecție privată

<https://www.rijksmuseum.nl/en/collection/RP-F-2001-7-864-5>

„Sentimentul de a fi liber este legat de subiectivitatea umană; libertatea nu este. Declarația de independență, de exemplu, descrie oamenii ca având libertate și națiunea ca fiind liberă. Liberul arbitru – calitatea de a fi liber de sub controlul destinului sau al necesității – poate fi atribuit mai întâi voinței umane, dar fizica newtoniană atribuie libertatea – grade de libertate, corpurilor libere – obiectelor. [...]

A fi liber diferă de libertate, deoarece controlul diferă de disciplină. Libertatea, ca și disciplina, este legată de instituții și partide politice, fie că sunt liberale sau libertariene; a fi liber nu este. Deși sentimentul libertății poate lucra pentru sau împotriva instituțiilor, el nu este legat de ele – ci călătorește prin rețele neoficiale. A avea libertate înseamnă a fi eliberat de ceva; a fi liber înseamnă a fi

autodeterminat, autonom. A fi liber poate sau nu poate exista într-o stare de libertate: cineva poate fi eliberat, dar neliber, sau liber, dar totuși înrobit (Orlando Patterson a argumentat în *Freedom: Freedom in the Making of Western Culture* că libertatea a apărut din dorința de eliberare a sclavilor).

Wendy Hui Kyong Chun, *Control and Freedom: Power and Paranoia in the Age of Fibre Optics* (2008), p. 9., Wikipedia - Libertate

https://en.wikipedia.org/wiki/Freedom#cite_ref-Wierzbicka_2-1

2) Materiale de lectură (resurse de învățare)

CARTA DREPTURILOR FUNDAMENTALE A UNIUNII EUROPENE

TITLUL II LIBERTĂȚI

Articolul 6

Dreptul la libertate și siguranță

Orice persoană are dreptul la libertate și la securitatea propriei persoane.

Articolul 7

Respect pentru viața privată și de familie

Orice persoană are dreptul la respectarea vieții sale private și de familie, a locuinței și a comunicațiilor.

Articolul 8

Protecția datelor cu caracter personal

1. Orice persoană are dreptul la protecția datelor cu caracter personal care o privesc.

2. Aceste date trebuie prelucrate echitabil în scopuri specificate și pe baza consimțământului persoanei în cauză sau a unui alt temei legitim prevăzut de lege. Orice persoană are dreptul de acces la datele care au fost colectate care o privesc și dreptul de a le rectifica.

(3) Respectarea acestor reguli este supusă controlului de către o autoritate independentă.

Articolul 9

Dreptul de a se căsători și dreptul de a întemeia o familie

Dreptul de a se căsători și dreptul de a întemeia o familie sunt garantate în conformitate cu legile naționale care reglementează exercitarea acestor drepturi.

Articolul 10

Libertatea de gândire, conștiință și religie

1. Orice persoană are dreptul la libertatea de gândire, de conștiință și de religie. Acest drept include libertatea de a schimba religia sau credința și libertatea, fie singur, fie în comunitate cu alții și în public sau în privat, de a manifesta religia sau credința, în cult, predare, practică și respect.
2. Dreptul la obiecția de conștiință este recunoscut, în conformitate cu legile naționale care reglementează exercitarea acestui drept.

Articolul 11

Libertatea de exprimare și informare

1. Orice persoană are dreptul la libertatea de exprimare. Acest drept include libertatea de a avea opinii și de a primi și distribui informații și idei fără intervenția autorității publice și indiferent de frontiere.
2. Se respectă libertatea și pluralismul mass-media.

Articolul 12

Libertatea de întrunire și de asociere

1. Orice persoană are dreptul la libertatea de întrunire pașnică și la libertatea de asociere la toate nivelurile, în special în materie politică, sindicală și civică, ceea ce implică dreptul oricărei persoane de a înființa și de a se alătura sindicatelor pentru protecția sa sau interesele ei.
2. Partidele politice de la nivelul Uniunii contribuie la exprimarea voinței politice a cetățenilor Uniunii.

Articolul 13

Libertatea artelor și științelor

Artele și cercetarea științifică trebuie să fie libere de constrângeri. Libertatea academică trebuie respectată.

Articolul 14

Dreptul la educație

1. Orice persoană are dreptul la educație și la acces la formare profesională și continuă.
2. Acest drept include posibilitatea de a primi învățământul obligatoriu gratuit.

3. Libertatea de a înființa instituții de învățământ cu respectarea cuvenită a principiilor democratice și dreptul părinților de a asigura educația și predarea copiilor lor în conformitate cu convingerile lor religioase, filozofice și pedagogice se respectă, în conformitate cu legile naționale care reglementează exercitarea acestei libertăți și drepturi.

Articolul 15

Libertatea de a alege o ocupație și dreptul de a se angaja în muncă

1. Orice persoană are dreptul de a lucra și de a exercita o ocupație liber aleasă sau acceptată.
2. Fiecare cetățean al Uniunii are libertatea de a căuta un loc de muncă, de a munci, de a-și exercita dreptul de stabilire și de a presta servicii în orice stat membru.
(3) Resortisanții țărilor terțe care sunt autorizați să lucreze pe teritoriile statelor membre au dreptul la condiții de muncă echivalente cu cele ale cetățenilor Uniunii.

Articolul 16

Libertatea de a conduce o afacere

Este recunoscută libertatea de a desfășura o activitate comercială în conformitate cu dreptul Uniunii și cu legile și practicile naționale.

Articolul 17

Dreptul la proprietate

1. Orice persoană are dreptul de a deține, de a folosi, de a dispune și de a lăsa moștenire bunurile dobândite în mod legal. Nimeni nu poate fi lipsit de bunurile sale, decât în interesul public și în cazurile și în condițiile prevăzute de lege, cu condiția plătirii în timp util a unei despăgubiri echitabile pentru pierderea sa. Utilizarea proprietății poate fi reglementată prin lege în măsura în care este necesar interesului general.

(2) Proprietatea intelectuală este protejată.

Articolul 18

Dreptul la azil

Dreptul la azil este garantat cu respectarea cuvenită a normelor Convenției de la Geneva din 28 iulie 1951 și Protocolului din 31 ianuarie 1967 privind statutul refugiaților și în conformitate cu Tratatul privind Uniunea Europeană și Tratatul privind funcționarea Uniunea Europeană (denumite în continuare „Tratatele”).

Articolul 19

Protecție în caz de îndeptare, expulzare sau extrădare

	<p>1. Expulzările colective sunt interzise.</p> <p>2. Nimeni nu poate fi îndepărtat, expulzat sau extrădat într-un stat în care există un risc grav ca el sau ea să fie supus pedepsei cu moartea, torturii sau altor tratamente sau pedepse inumane sau degradante.</p> <ul style="list-style-type: none"> • CARTA DREPTURILOR FUNDAMENTALE A UNIUNII EUROPENE, 2012/C 326/02, https://ec.europa.eu/info/aid-development-cooperation-fundamental-rights/your-rights-eu/know-your-rights/freedoms_ro • https://vaeie.eu/ecourses/course/view.php?id=11, Modulul VAEIE „Libertate” • https://en.wikipedia.org/wiki/Freedom_of_choice#In_politics, Wikipedia – Libertatea de alegere <p>3) Cretă sau markere, tablă neagră/albă, caiete și smartphone-uri, opțional, smartboard sau proiector</p>
Categorie	Interschimbabil (sala de clasă / online / e-learning)
Grupul țintă principal	14-18 ani / elevi de gimnaziu și liceu
Materii înrudite:	Engleză, Etică, Educație pentru cetățenie, Studii europene, Engleză ca a doua limbă, Științe umane, Dirigenție

Această publicație a fost creată cu sprijinul financiar al Uniunii Europene prin Programul Erasmus+. Acesta reflectă doar punctul de vedere al autorului, iar Agenția Națională și Comisia Europeană nu sunt responsabile pentru nicio utilizare care poate fi făcută a informațiilor pe care le conține.